

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Vojtěcha Šimíčka, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **F. M.**, zastoupeného Mgr. Radimem Struminským, advokátem se sídlem Havířov – Město, Svornosti 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 5. 2009, č. j. 29 Az 37/2008 - 20,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 5. 2009, č. j. 29 Az 37/2008 - 20, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 15. 8. 2008, č. j. OAM-425/VL-07-HA08-2007 (dále jen „napadené rozhodnutí“), rozhodl žalovaný o tom, že se žalobci neuděluje mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Hradci Králové, žalobou; ta byla rozsudkem ze dne 22. 5. 2009, č. j. 29 Az 37/2008 - 20, zamítnuta.

V odůvodnění svého rozsudku krajský soud především konstatoval, že žalobce v průběhu správního řízení nesdělil žádné skutečnosti, které by mohly vést k závěru, že byl v zemi původu pronásledován ve smyslu ustanovení § 2 odst. 8 zákona o azylu. Námitce žalobce, že žalovaný na základě shromážděných podkladů neprokázal znalost situace v zemi původu, krajský soud nepřisvědčil, přičemž důkazy opatřené žalovaným považoval za dostatečné a seriózně hodnocené. Pokud byl žalobce vyšetřován a dotazován na bratra a jeho aktivity v souvislosti s jeho příslušností ke straně PKK, krajský soud po prostudování podkladových materiálů se závěrem o oprávněnosti takového šetření souhlasil. K možné aplikaci ustanovení § 14 zákona o azylu krajský soud uvedl, že k hodnocení podmínek pro udělení humanitárního azylu měl žalovaný dostatečné podklady.

Dle názoru krajského soudu žalovaný shromáždil dostatečné informace ohledně politické a ekonomické situace v Turecku, na základě nichž uzavřel, že žalobci v případě návratu nehrozí žádná vážná újma, vyjádřená v ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu. Žalobce pouze obecně uváděl, že se do Turecka vrátit nechce, že se tam nedá žít a že se obává případného uvěznění. Krajský soud poukázal na to, že žalobce tvrdil, že byl zadržen policií a vyslýchán v souvislosti s podezřením na napojení na stranu PKK, přičemž uváděl, že byl posléze v pořádku a zdrav propuštěn a neuváděl, že by byl jakkoliv fyzicky napadán či omezen, či že by s ním bylo špatně zacházeno; na chování policistů si nestěžoval. Není proto žádný důvod se domnívat, že by k takovému počínání mělo dojít kdykoliv v budoucnu; navrátilivším se žadatelům o azyl v zemi původu postih nehrozí. V této souvislosti žalovaný správně poukázal na skutečnost, že se žalobce v roce 2007 navrátil beztrestně do země původu ze SRN.

Rozsudek napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, odvolávající se na důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel je především toho názoru, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku pronásledování ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5 zákona o azylu a důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. a) a b) tohoto zákona. Závěr o neudělení mezinárodní ochrany vychází z nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci v důsledku použití zastaralých a nepřiléhavých informací. Žalovaný vycházel především z *Hodnotící zprávy z hlediska kritérií pro přístup Turecka do EU* ze dne 6. 11. 2007, kterou vypracovala Evropská komise. Stěžovatel je přesvědčen, že tato zpráva neměla být použita, neboť se jedná o diplomatický dokument, poskytující zkreslený (politický) náhled na situaci v Turecku. Situaci v zemi původu je třeba zjistit z aktuálních a nezaujatých zpráv, které hodnotí situaci v dané zemi ve všech aspektech. Dle přesvědčení stěžovatele je nepoužitelná i *Informace* poskytnutá expertem německého Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky (BAMf) na zasedání pracovní skupiny Evropské komise EURASIL ve dnech 14. a 15. 12. 2005, ze dne 9. 2. 2006. Stěžovatel poukazuje na to, že Turecko opustil dne 13. 1. 2008 a odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které je třeba zjišťovat situaci v zemi původu v době bezprostředně předcházející odchodu žadatele ze země. Zpráva použitá žalovaným byla víc než dva roky stará a vůbec nereaguje na skutečnosti, ke kterým došlo v roce 2007. Na počátku roku 2008 zahájila turecká armáda vojenskou vzdušnou i pozemní operaci v severních oblastech Iráku, obývaných Kurdy. Tyto skutečnosti mohly přinést změnu v postavení Kurdů v Turecku. Žalovaný však na ně nijak nereagoval, nevyžádal si aktuální zprávy o postavení Kurdů v Turecku a spokojil se pouze se starými zprávami, které je nutno považovat za neaktuální.

Taktéž hodnotící úvahy žalovaného při rozhodování o azylu byly chybné. Žalovaný konstatoval, že stěžovatel nepředložil žádný důkaz, na základě kterého by bylo možno se domnívat, že by mu v případě návratu do vlasti hrozilo mučení, nelidské či ponižující zacházení nebo trestání. Uvedl, že má zprávy o trendu poklesu počtu zaznamenaných případů mučení a špatného zacházení. V této souvislosti odkázal stěžovatel na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57 (všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná z www.nssoud.cz), z něhož se podává, že je na správním orgánu, aby shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují. Žalovaný však takové důkazy neshromáždil, ale spokojil se jen s již uváděnou *Informací* ze dne 9. 2. 2006. Žalovaný měl konečně nesprávně vyložit pojem *obavy z pronásledování*, dovodil-li, že pokud byl stěžovatel zadržen a vyslýchán policií a vždy poté zdrav propuštěn, pak mu v případě návratu do země původu žádný postih nehrozí. Takový výklad je však mylný. Pojem *obavy z pronásledování*

zahrnuje totiž i jen pouhou hrozbu pronásledování a nikoliv žalovaným požadovaný konkrétní projev pronásledování, tj. fyzickou újmu.

Po shledání přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou, zda stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a je tedy přijatelná ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany se zdejší soud podrobně věnoval v řadě svých rozhodnutí, např. v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, případně v usnesení ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 – 57. V rozhodnutí posledně zmiňovaném uvedl, že „případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.“ Právě taková zásadní pochybení Nejvyšší správní soud zjistil v daném případě v postupu krajského soudu; kasační stížnost proto posoudil jako přijatelnou.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 1, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost je důvodná.

K obsahu kasační stížnosti je nutno nejprve konstatovat, že ač stěžovatel výslovně namítá i kasační důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., argumentace v tomto smyslu v kasační stížnosti zcela absentuje, proto se Nejvyšší správní soud takto vymezeným kasačním bodem dále nezabýval.

Stěžejní stížní námitka stojí na tvrzení, že jako podklad řízení o udělení mezinárodní ochrany neměla být použita *Hodnotící zpráva z hlediska kritérií pro přístup Turecka do EU* ze dne 6. 11. 2007, neboť se jedná o obsahově zkreslený diplomatický dokument. Nejvyšší správní soud konstatuje, že tato námitka byla v žalobě uplatněna opravdu jen ve velmi obecné rovině, přičemž směřovala k tvrzení, že žalovaný nesprávně zhodnotil použité důkazy. Krajský soud v reakci na tuto námitku pak taktéž obecně konstatoval, že důkazy opatřené žalovaným považuje za seriózně hodnocené. K dispozici měl nicméně správní spis, z něhož jasně vyplývalo, z jakých zpráv o zemi původu žalovaný vycházel a tudíž i bez výslovného vymezení bylo zřejmé, jaké důkazy má stěžovatel na mysli. Z obsahu napadeného rozhodnutí je pak naprosto evidentní, že žalovaný při svém rozhodování v podstatné míře vycházel právě ze zmiňované *Hodnotící zprávy*, se kterou nakládal jako s rovnocenným důkazem. K otázce použitelnosti takového typu diplomatického dokumentu v rámci řízení o mezinárodní ochraně se však již Nejvyšší správní soud vyslovil v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81, publikovaném pod č. 1825/2009 Sb. NSS, z něhož se podává, že „[z]práva Evropské komise o dosaženém pokroku v připravenosti kandidátské země na členství v EU může být jedním z důkazních prostředků, avšak s ohledem na její diplomatický charakter a účel, pro něž se zpracovává, je pro azylové účely nezbytné k ní přistupovat při hodnocení důkazů obezřetně (§ 50 odst. 4 a § 51 odst. 1 správního řádu z roku 2004). Zásada materiální pravdy vyjádřená v § 3 uvedeného zákona vyžaduje, aby situace v zemi původu byla zjišťována pomocí jiných

zpráv, které netrpí těmito deficity, přičemž zpráva Evropské komise může být užita toliko podpůrně.“ Rovněž se v citovaném rozsudku konstatuje, že „[s]pecifický charakter hodnotící zprávy se (...) musí projevit ve fázi volného hodnocení důkazů (§ 50 odst. 4 správního řádu), v níž je nezbytné zohlednit, že se jedná o diplomatický dokument, který není vytvořen pro účely azylového řízení a není zaměřen na analýzu okolností a jevů relevantních pro udělení mezinárodní ochrany.“ Pokud by krajský soud postupoval v intencích citovaného rozsudku, nemohl by konstatovat, že se žalovaný nedopustil pochybení při hodnocení důkazů, vystavěl-li podstatnou část své argumentace právě na této *Hodnotící zprávě*.

Obdobně stěžovatel namítal, že *Informace* poskytnutá expertem německého Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky (BAMf) na zasedání pracovní skupiny Evropské komise EURASIL ve dnech 14. a 15. 12. 2005, ze dne 9. 2. 2006, použitá jako další důkaz o situaci v zemi původu, byla neaktuální, neboť nereagovala na okolnosti, nastalé na počátku roku 2008, tj. v době stěžovatelova odchodu ze země. Tuto námitku shledává Nejvyšší správní soud taktéž důvodnou, neboť zastaralost uvedené *Informace* je zcela evidentní. Jestliže stěžovatel v kasační stížnosti poukazoval na konkrétní vojenskou akci turecké armády, zaměřenou na severní oblasti Iráku, obývané Kurdy, která měla probíhat v době jeho odchodu z vlasti (počátek roku 2008), nelze bez dalšího odmítnout názor, že minimálně tato skutečnost mohla přinést negativní změnu i v postavení Kurdů v Turecku; proto bylo nutné se touto skutečností v řízení o udělení mezinárodní ochrany zabývat a stěžovatelovu žádost posuzovat z hlediska bezprostředně aktuálních informací o zemi původu. Jak se podává z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, „[i]nformace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“ (rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81, publikovaný pod č. 1825/2009 Sb. NSS; obdobně též rozsudek ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 – 71). Po zhodnocení *Informace* ze dne 9. 2. 2006 ve světle závěrů uvedené judikatury nelze než konstatovat, že nesplňuje požadavek aktuálnosti. Tvzení žalovaného ve vyjádření ke kasační stížnosti, že k žádným relevantním změnám v postavení Kurdů v Turecku od února 2006 nedošlo, je irelevantní a ničím nepodložené.

Lze tedy uzavřít, že vycházel-li v daném případě žalovaný pro posouzení situace v zemi původu stěžovatele kromě (z hlediska důkazní hodnoty problematické) *Hodnotící zprávy z hlediska kritérií pro přístup Turecka do EU* ze dne 6. 11. 2007 a (zastaralé) *Informace* poskytnuté expertem německého Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky (BAMf), již jen z *Informace* OAMP o politických stranách Turecka a agenturní zprávy, je nepochybné, že si neopatřil dostatek podkladů pro pečlivé posouzení situace v zemi původu stěžovatele, čímž porušil ustanovení § 3 správního řádu. Toto pochybení mohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí a pro tuto důvodně vytykanou vadu měl krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušit. Pokud tak neučinil, je naplněn kasační důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

V dalším řízení ve věci bude nutno provést rozsáhlé doplnění dokazování. Je přitom plně na krajském soudu zvážit v rámci plné jurisdikce rozsah provedení dokazování tak, aby nenahrazoval činnost správního orgánu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 – 89, publikovaný pod č. 618/2005 Sb. NSS). Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že na základě doplněného dokazování bude nutno nejen znovu uvážit o důvodech pro udělení azylu, ale pro případ, že by takové důvody shledány nebyly, musí být posouzeny rovněž možné důvody pro udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu, a to v intencích aktuálního skutkového stavu.

Ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. stěžovatel dále namítal, že krajský soud posoudil nesprávně otázku pronásledování ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5 zákona o azylu a taktéž i důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. a) a b) tohoto zákona. Tato

námítka byla nicméně uplatněna ve zcela obecné rovině, a proto se jí Nejvyšší správní soud nemohl zabývat.

Nejvyšší správní soud byl pak nucen ve smyslu ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. odmítnout pro nepřipustnost poslední kasační námítku, dle které se žalovaný dopustil nesprávného výkladu pojmu *obavy z pronásledování*, neboť v tomto smyslu v žalobě ničeho tvrzeno nebylo. Takovému postupu zdejšího soudu nebrání ani nutnost respektovat zásadu *non refoulement*, neboť ta je spojena s aplikací doplňkové ochrany, ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu.

Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud naznal, že je naplněn kasační důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., a proto mu nezbylo, než napadený rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1, věta první před středníkem s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí ve věci (§ 110 odst. 2, věta první s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. března 2010

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu